

7–12 ÉVES TANULÓK ÁLLAMPOLGÁRI TUDÁSÁNAK ONLINE VIZSGÁLATA ÉS A TELJESÍTMÉNYEK ÖSSZEFÜGGÉSE AZ ADATGYŰJTÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ HÁTTÉRADATOKKAL

Kinyó László *, Dancs Katinka **

* SZTE Neveléstudományi Intézet

** SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

Kulcsszavak: társadalmi és állampolgári ismeretek; online mérés; log fájlok

Az állampolgári műveltség vizsgálata jelentős hagyományokkal rendelkezik (l. IEA- és NAEP- vizsgálatok), és az utóbbi években megjelentek a számítógép alapú mérések is a területen. Online környezetben elsőként Malinauskiené és munkatársai (2012) vizsgálták a műveltségterület egyes elemeit. Az eddigi legnagyobb és legátfogóbb számítógép alapú mérésre az ausztráliai National Assessment Program Sample Assessment Civics and Citizenship (NAP-CC) keretében került sor 2013 őszén (l. ACARA, 2014). Hazánkban már több tantárgy, műveltségterület esetében megkezdődött a papír alapú mérőeszközök elektronikus felületre történő átültetése. 2012 folyamán sor került az 1–6. évfolyam társadalmi és állampolgári ismereteit mérő papír alapú feladatlapok online tesztkörnyezetbe való átültetésére is.

Kutatásunk fő célja (1) a tanulók online teszten nyújtott teljesítményének megismerése volt. Arra kerestük továbbá a választ, hogy (2) a teszteredményeket befolyásolják-e a tesztel folytatott interakciók (pl. a teszt kitöltésének időtartama, visszatérés a korábbi feladatokra), illetve (3) milyen összefüggést mutat a feladatok nehézsége és a diákok egyéni képességparamétere a teszt kitöltésére fordított idővel, valamint (4) egyes háttérváltozókkal. Online kutatásunkat 2014 májusában 1–6. évfolyamon (N=926) valósítottuk meg az eDIA-platform segítségével. Teszthorgonyzással tettük lehetővé a különböző évfolyamok teljesítményének összehasonlítását (l. Molnár, 2013). Az elemzések során a klasszikus és a valószínűségi tesztelmélet módszereit is felhasználtuk. A tanulók átlagteljesítménye az egyes évfolyamokon változó, az eredmények 44,64–69,54%p között alakulnak. A tesztfeladatokra történő visszatérés minden évfolyamon szignifikánsan magasabb pontszámot eredményezett. A legnagyobb különbség (4,70%p) első évfolyamon mutatható ki, majd az évfolyamok előrehaladtával csökken a teljesítmények különbsége. A WLE személyparaméterek és a teszttel töltött idő összefüggéséről megállapítottuk, hogy a tanulók közel háromnegyede több mint 500, de kevesebb mint 1500 másodpercet fordított a teszt kitöltésére.

A tesztkitöltési idők alapján képzett három részminta esetében azt találtuk, hogy a tanulók képességparamétere csak a kitöltésre kevesebb időt fordító tanulók csoportjával függ össze ($r=0,49$, $p<0,01$), míg a másik két csoport esetében nem azonosítható szignifikáns összefüggés. A teszttel kevesebb időt töltő tanulók esetében pozitív összefüggés mutatható ki a tanulók teljesítménye és az otthoni számítógép-használat lehetősége ($r=0,22$, $p<0,01$), az iskolába járás szeretete ($r=0,27$, $p<0,01$) és a tanulmányi eredménnyel való elégedettség között ($r=0,28$, $p<0,01$). Várakozásainkkal ellentétben a teszttel több időt töltő diákok esetében egyik háttérváltozóval sem sikerült szignifikáns összefüggést kimutatni. Esetükben feltehetően motivációs tényezőkkel, vagy a számítógépezésben való kisebb jártassággal magyarázható a nagyobb időráfordítás.

A kutatás az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával a TÁMOP 3.1.9-11/1-2012-0001 azonosító jelű „Diagnosztikus mérések fejlesztése” című kiemelt projekt keretében valósult meg.